

Naturen

SKOLBARN I SOLLERÖ SKOLA

Under det gångna läsåret har skolbarnen bland annat arbetat med ett tema kring naturen.

Älgen

Älgen är det största djuret i Sverige.

De bor i Sveriges skogar men inte på Gotland. Hanen har horn och honan ser ut som en ko och kalven ser ut som en liten tjur.

De äter växter och löv. Kons parningstid är mellan september och oktober, sedan är hon gravid i åtta månader. Hon kan få upp till 1–3 kalvar.

Anton Lundqvist, åk 4

Brunbjörnen

Björnen tillhör familjen ryggsträngsdjur. Den lever i Europa, Nordamerika och Asien.

Den har brun, tjock päls. Den byter päls under vintern till vinterpäls som är extra tjock. Björnen kan bli ca 1,7–2,8 m och väga 60–200 kg. Den största svenska björnen de hittat vägde 343 kg. De kan bli 90–150 cm i mankhöjd. Brunbjörnen kan springa snabbt.

Björnen äter insekter, lax och andra fiskar. Björnens favoritmat är blåbär. Den äter mycket på hösten och under vintern går den i ide.

Under vintern föder den 2–3 ungar. Ungarna blir kvar med mamman i ca två månader. Björnar kan bli 25–32 år gamla.

I Sverige var brunbjörnen det första fridlysta rovdjuret.

Samuel Summermatter, åk 4

Fjällen

Vet du att:

Högst upp på fjällen finns det snö. Fjäll är väldigt höga. Man kan åka skidor på ett fjäll. Längst ner på fjället växer det barrskog. Ovanför växer det fjällbjörkar. Sen kommer trädgränsen. Trädgränsen betyder att det inte kan växa träd utan bara växter och låga buskar där.

Ovanför trädgränsen är kalvfället och där växer bara kort gräs. När man kommit förbi kalvfället kommer man till snögränsen. Ovanför snögränsen är glaciär och där smälter inte snön.

Elton Ehlin, åk 5

Fakta om fjällen

Vet du att:

- Fjäll är högre än berg.
- Kebnekaise är Sveriges högsta berg.
- Det finns barrskogsbälte, ovanför där växer inga barrträd.
- I fjällen kan det bli laviner.
- Det växer krokiga björkar här på fjället.
- I fjällen finns det glaciärer.
- Det finns stora skidområden i fjällen.
- Man kan vandra i fjällen.
- Det finns många växter som inte vi har.
- På vinter finns det snö där.
- Det blåser kraftigt där.

Alfred Danielsson, åk 5

Foto: Torbjörn Nääs

Klimatförändringar

Hej! Vi är två tjejer från åk 6 på Sollerö skola vid namn Ida och Embla. Under hela vår tid i skolan har vi fått lära oss om hur våra utsläpp och handlingar påverkar klimatet på ett negativt sätt. Så nu har vi bestämt oss för att VI ska göra skillnad men vi behöver din hjälp!

Du har säkert hört på tv eller radio att klimatet blir allt varmare. Men vet du egentligen varför? Enkla saker som vad du äter och köper påverkar klimatet mer än vad du tror. Visste du att när du köper och äter kött eller godis så slösar du på mat?! Vi odlar grödor för att ge till till exempel köttkor för att de ska växa så att vi sedan kan slakta och äta dem. Men egentligen skulle vi kunna äta grödorna som vi ger till korna i stället för att äta korna. Det kan vara svårt att bli vegetarian men du kan försöka att ta reda på vart köttet kommer ifrån och om det kanske finns bättre alternativ.

Men vad blir konsekvenserna av att jorden blir varmare? Jo, isarna smälter vilket innebär att havsnivåerna stiger. Om värmen skulle öka en halv grad så skulle Amsterdam ligga under vatten. Anledningen till att värmen stiger är växthuseffekten. Egentligen är växthuseffekten en naturlig grej som behövs för att vi ska kunna leva på jorden.

Embla Bondesson, Ida Eriksson, Alfred Danielsson, Elton Ehlin, Anton Lundquist och Samuel Summermatter. Foto: Lena Andersson Svensson.

Men när vi släpper ut avgaser i atmosfären så lägger sig små partiklar under ozonlagret vilket gör att det blir tjockare. Det i sin tur gör att det blir svårare för solstrålarna att studsas ut i rymden och jorden värms istället en gång till.

När jorden blir varmare blir det svårt för människor i ett redan varmt land att odla mat.

Så nu är det upp till dig! Tänker du blunda och strunta i att göra något tills jorden går under år 2050. Eller tänker du göra något!? Om vi alla hjälps åt kommer jorden inte gå under, men det krävs att DU gör något nu! Det är redan på väg åt rätt håll men det behövs att fler människor förstår vad det egentligen innebär och försöker engagera sig.

Nu vill du säkert veta HUR du ska göra skillnad så det tänker vi berätta:

- När du duschar, försök att spara på vatten genom att stänga av vattnet under tiden som du tvål in dig. Du blir inte renare av att duscha längre.

Klädbyttardagen i Sollerö sockenhus. Foto: Torbjörn Nääs

- Ha inte lampor på i de rum som du inte befinner dig i.
- Om du inte ska så långt så behöver du inte åka bil utan använd dina ben eller cykeln. Om du ska längre kan du åka buss eller tåg.
- Köp inte nya saker bara för nöjes skull. Tänk istället på om det verkligen är något du behöver. Du kanske har något du växt ur eller inte längre vill ha, då kan du istället för att slänga det i soporna ge det till något syskon eller sälja det vidare till någon som vill ha det.
- Tänk på var det kött du äter kommer ifrån och försök att äta vegetariskt någon gång i veckan.

Om du försöker göra det här kan du bli en riktig miljöhjälte och göra stor skillnad! Kom ihåg, vi är på väg åt rätt håll men det krävs att fler engagerar sig.

Tack på förhand!

Ida Eriksson och Embla Bondesson, åk 6